

**Odgovor Hrvatske Agencije za poštu i elektroničke komunikacije
na komentare zaprimljene u sklopu javne rasprave na temu
*Računovodstveno odvajanje i troškovno računovodstvo***

Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije je dana 15. kolovoza 2008. godine, a temeljem članka 22. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 73/08) otvorila javnu raspravu na temu *Računovodstveno odvajanje i troškovno računovodstvo* te pozvala operatore i sve ostale zainteresirane strane da iznesu svoja stajališta i komentare na konzultacijski dokument *Računovodstveno odvajanje i troškovno računovodstvo*, koji je objavila na svojim internet stranicama.

Za vrijeme trajanja javne rasprave koja je zaključena 15. rujna 2008. godine, Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije je zaprimila komentare slijedećih trgovačkih društava: HT-Hrvatske telekomunikacije d.d., VIPnet d.o.o. i Iskon Interent d.d.. Jedan dio dostavljenih komentara HT je označio povjerljivima. U cilju osiguranja preduvjeta za što uspješniju implementaciju načela konzultacijskog dokumenta odnosno postizanja dogovora oko određenih navoda iz konzultacijskog dokumenta i komentara zaprimljenih od strane HT-a, Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije je 20., 22. i 24. listopada 2008. godine održala sastanke s predstavnicima HT-a.

Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije zahvaljuje svima koji su sudjelovali u javnoj raspravi i objavljuje odgovore na zaprimljene komentare.

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE
2.1 Mjerodavni hrvatski zakonodavni okvir	Agencija na temelju članka 128. i članka 130. Zakona o elektroničkim komunikacijama (u daljnjem tekstu: ZEK), članka 5., članka 12. stavka 1. točke 5., članka 57. stavaka 2. i 5. Zakona o telekomunikacijama (u daljnjem tekstu: ZOT), članka 8. Pravilnika o pristupu mreži i međusobnom povezivanju propisuje način provedbe računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva.
Iskon-ov odgovor na KD	<p>Slijedom navedenog iz konzultacijskog dokumenta se iščitava zaključak da se obveza računovodstvenog odvajanja primjenjuje i na Iskon.</p> <p>Smatramo da slijedom načela primjene povoljnijeg prava za stranku, postupak određivanja mjere računovodstvenog odvajanja trebao okončati sukladno odredbama ZEK-a. Kako po odredbama ZEK-a, navedene obveze u odnosu na Iskon nema, Iskon bi se trebao izuzeti iz rješenja i daljnjeg postupka</p> <p>Troškovi provođenja mjera računovodstvenog odvajanja apsolutno su nerazmjerni prihodima i troškovnoj strukturi Iskona te mogu ozbiljno ugroziti poslovanje i financijsku stabilnost Iskona. Europsko zakonodavstvo u tom smislu priznaje kriterij veličine (godišnjeg prihoda) kao osnovu od izuzimanja od mjere računovodstvenog odvajanja.</p> <p>Također, smatramo da je obveza računovodstvenog odvajanja primjerena za regulaciju vertikalno integriranog operatora, dok kod operatora koji djeluje isključivo na maloprodajnim tržištima ne ostvaruje svoju regulatornu svrhu.</p>
Komentar Agencije	<p>Obveza računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva proizlazi iz ZOT-a a nastaje danom kada je operator proglašen operatorom sa znatnijom tržišnom snagom na mjerodavnom tržištu. Također, članak 128. stavak 2. ZEK-a propisuje da do završetka postupaka iz članka 52. ZEK-a i određivanja, zadržavanja i izmjene ili ukidanja regulatornih obveza operatorima sa značajnom tržišnom snagom u skladu s odredbama ZEK-a, ostaju na snazi i primjenjuju se sve regulatorne obveze koje su određene ili propisane tim operatorima na temelju propisa koji su važili do stupanja na snagu ZEK-a, dok u članku 130. stavku 1. ZEK propisuje da svi postupci započeti prema odredbama ZOT-a do dana stupanja na snagu ZEK-a dovršiti će se prema odredbama ZOT-a. Slijedom toga predmetna obveza odnosi se i na Iskon.</p> <p>Međutim, Agencija je ponovno razmotrila svoj inicijalni prijedlog i odlučila da Iskon trenutno nije obvezan implementirati pošto računovodstveno odvajanje i troškovno računovodstvo jer europski regulatorni okvir predviđa mogućnost da regulatori prilikom određivanja predmetne obveze uzmu u obzir veličinu, odnosno iznos godišnjeg ostvarenog prihoda. Naime, u članku 13. stavku 1. Okvirne direktive (EC/2002/21/EC) je navedeno da regulator može odlučiti ne primijeniti računovodstveno odvajanje na poduzetnike čiji godišnji prihod ne prelazi iznos od 50 miliona EUR (prihod Iskona je u 2007. godini iznosio 12.4 milijuna EUR).</p> <p>Svrha RFI je dokazivanje načela nediskriminacije kroz sustav transfernih naknada između odvojenih računa. Financijski izvještaji Iskona ne mogu prikazati da naknade određene interno odražavaju naknade koje vrijede za druge operatore i tako dokazati načelo nediskriminacije, budući da Iskon nije vertikalno integrirani operator i ne pruža usluge na veleprodajnom tržištu stoga Agencija smatra, kao što je gore već navela, da Iskon trenutno nema obvezu implementacije računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva.</p>
T-HT odgovor na KD	<p>Dana 1. srpnja 2008. stupio je na snagu ZEK koji je zamijenio ZOT pa stoga pozivanje na ZOT u pogledu određivanja obveze računovodstvenog razdvajanja i troškovnog računovodstva nije pravno utemeljeno ni opravdano.</p> <p>Obveze računovodstvenog razdvajanja i troškovnog računovodstva bile su propisane ZOT-om. T-HT je ispunjavao, te i nadalje ispunjava navedene obveze sukladno svojim internim metodologijama. Međutim, Agencija nikada nije temeljem ZOT-a svojom odlukom odredila T-HT-u na koji način treba provesti računovodstveno razdvajanje niti način vođenja troškovnog računovodstva, iako je za to imala propisano ovlaštenje. Drugim riječima, uvjete u vezi provođenja računovodstvenog razdvajanja i troškovnog računovodstva Agencija je propustila odrediti za vrijeme važenja ZOT-a.</p>

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE
Komentar Agencije	<p>Agencija je projekt „Računovodstveno odvajanje i troškovno računovodstvo“ započela 2007. godine dok je na snazi bio ZOT-a. Prema članku 57. stavku 2. ZOT-a operator ili davatelj usluga sa znatnijom tržišnom snagom na mjerodavnom tržištu mora razdvojiti, u pogledu ustrojstva i obračuna, poslovne aktivnosti na različitim mjerodavnim telekomunikacijskim tržištima u svrhu osiguranja transparentnosti protoka telekomunikacijskih usluga i plaćanja između tih mjerodavnih telekomunikacijskih tržišta na kojima obavljaju svoje poslovne aktivnosti, a prema stavku 5. istoga članka način razdvajanja poslovnih aktivnosti iz stavka 2 istoga članka, u pogledu njihova ustrojstva i obračuna, te druge potankosti u vezi s tim razdvajanjem određuju se rješenjem Vijeća Agencije.</p> <p>Zakon o elektroničkim komunikacijama (dalje u tekstu: ZEK), koji je stupio na snagu 01. srpnja 2008. godine, u članku 128. stavku 2. propisuje da do završetka postupaka iz članka 52. ZEK-a i određivanja, zadržavanja i izmjene ili ukidanja regulatornih obveza operatorima sa značajnom tržišnom snagom u skladu s odredbama ZEK-a, ostaju na snazi i primjenjuju se sve regulatorne obveze koje su određene ili propisane tim operatorima na temelju propisa koji su važili do stupanja na snagu ZEK-a, dok u članku 130. stavku 1. ZEK propisuje da svi postupci započeti prema odredbama ZOT-a do dana stupanja na snagu ZEK-a dovršiti će se prema odredbama ZOT-a i propisa donesenih na temelju ZOT-a.</p> <p>Proglašenjem HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. operatorom sa znatnijom tržišnom snagom na mjerodavnim telekomunikacijskim tržištima, temeljem članka 57. stavka 2. ZOT-a, obveza računovodstvenog razdvajanja i troškovnog računovodstva nameće se operatorima ili davateljima telekomunikacijskih usluga sa znatnijom tržišnom snagom na mjerodavnom tržištu po samoj sili zakona. Međutim ZOT je izričito ovlastio Vijeće Agencije da svojim rješenjem odredi način razdvajanja poslovnih aktivnosti, u pogledu njihova ustrojstva i obračuna, te druge potankosti u vezi s tim razdvajanjem.</p>
3.1 Principi regulatornog računovodstva	<p>Agencija predlaže da se Proglašeni Operatori, prilikom pripremanja regulatornih računovodstvenih izvještaja, oslanjaju na navedene principe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • troškovna uzročnost, • objektivnost i nediskriminacija, • konzistentnost primjene, • korištenje Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (MSFI), te • transparentnost.

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE
T-HT odgovor na KD	Računovodstveni principi bi trebali biti rezultat razgovora između T-HT-a, revizora regulatornih financijskih izvještaja (RFI) i Agencije.
Komentar Agencije	<p>Budući da T-HT nije iznio drugi prijedlog principa za pripremanje regulatornih financijskih izvještaja, odluka Agencija će biti da se Proglašeni Operatori, prilikom pripremanja regulatornih financijskih izvještaja, oslanjaju na navedene principe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • troškovna uzročnost, • objektivnost i nediskriminacija, • konzistentnost primjene, • korištenje Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (MSFI), te • transparentnost.
T-HT odgovor na KD	T-HT izjavljuje da računovodstveno razdvajanje nije "najčešći instrument koji se koristi za utvrđivanje aktivnosti koje onemogućavaju tržišno natjecanje" (pri čemu T-HT njihovo značenje tumači kao "previsoke cijene veleprodajnih usluga, diskriminacija pri određivanju cijena, međusobno subvencioniranje te predatorsko određivanje cijena").
Komentar Agencije	Prema usvojenom stajalištu ERG-a, koje je objavljeno u dokumentu „Guidelines for implementing the Commission Recommendation C (2005) 3480 on Accounting Separation & Cost Accounting Systems under the regulatory framework for electronic communications“, sustav računovodstvenog razdvajanja sveobuhvatan je set računovodstvenih politika, procedura i tehnika za pripremu financijskih informacija koje prikazuju usklađenost sa obvezama nediskriminacije te nepostojanje međusubvencioniranja.
3.2.1 Vremenski tijek i dokumenti koje je potrebno pripremiti	<p>Agencija predlaže da se proces pripreme, revizije, odobravanja i objavljivanja regulatornih financijskih izvještaja odvija prema koracima koji su navedeni u poglavlju 3.2.1 Konzultacijskog dokumenta.</p> <p>Agencija predlaže da, u slučajevima kada Proglašeni Operatori mijenjaju računovodstvene politike i metodologije alokacije u odnosu na prošlu godinu unaprijed obavijeste Agenciju o navedenim promjenama u slučajevima kada one imaju materijalni utjecaj na regulatorne financijske izvještaje. Agencija predlaže da se izradi zaseban izvještaj koji detaljno prezentira nastale promjene, kako bi se omogućila učinkovita procjena utjecaja na RFI. Agencija također predlaže da se tekuća i prošla godina u regulatornim financijskim izvještajima prikazuju na temelju istih računovodstvenih principa i metodologije alokacije kako bi bile usporedive. U ovom slučaju iznimka su regulatorni financijski izvještaji za prvu godinu kada nisu potrebne usporedne informacije.</p>

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE
T-HT odgovor na KD	<p>Vremenski tijek naveden u Konzultacijskom dokumentu je nerealističan i nedostižan. Vremenski tijek od tri mjeseca (travanj 2009-lipanj 2009) za pripremu "nacrt" skupa HCA-FAC Računa je u potpunosti nerealističan.</p> <p>Nadalje, vremenski tijek od 16 mjeseci (travanj 2009-lipanj 2010) za pripremu skupa revidiranih računa CCA-LRIC je vrlo zahtjevan.</p> <p>T-HT je stajališta da vremenski okviri navedeni u Konzultacijskom dokumentu ne uzimaju u obzir sljedeće:</p> <p>(a) stvarno vrijeme koje je bilo potrebno za računovodstveno razdvajanje u drugim zemljama, niti</p> <p>(b) postojeće mogućnosti T-HT-a.</p> <p>T-HT je stajališta da svaki vremenski okvir koji predlaže Agencija mora biti (i) realističan, (ii) provediv i (iii) mora uzeti u obzir postojeće mogućnosti T-HT-a za implementaciju računovodstvenog razdvajanja. Agencija predlaže da T-HT završi pripremu nacrt regulatornih financijskih izvještaja najkasnije 30. lipnja 2009. Međutim, rok do kojega će Agencija odobriti računovodstvenu dokumentaciju i dokument o metodologiji alokacije T-HT-a je 31. ožujka 2009.</p> <p>T-HT je zabrinut u svezi tri pitanja glede vremenskog okvira za pripremu nacrt regulatornih financijskih izvještaja. Prvo, ne bi bilo pravedno očekivati da T-HT počne s pripremanjem nacrt regulatornih financijskih izvještaja prije nego što je Agencija službeno odobrila računovodstvenu dokumentaciju i dokument o metodologiji alokacije T-HT-a. Zbog izostanka detaljnog konačnog odobrenja računovodstvene dokumentacije i dokumenta o metodologiji alokacije, T-HT bi morao donositi odluke ex ante, a Agencija se s navedenim odlukama može ne slagati ex post. To bi predstavljalo rasipanje resursa i značajno utjecalo na ostale aktivnosti T-HT-a.</p> <p>Razvoj mogućnosti sustava regulatornog računovodstva je složen proces, koji zahtijeva multidisciplinarni pristup brojnih unutarnjih sektora (Regulative, Financija, Mreže itd.) i angažman stručnjaka s raznim znanjima i vještinama na različitim razinama razumijevanja. T-HT je korisnički orijentirana, komercijalna tvrtka posvećena izvrsnosti u pružanju usluga i ostvarivanju vrijednosti za dioničare. Postojeći stručni resursi u T-HT-u su opterećeni zahtjevnim vremenskim rokovima. Naprosto nije opravdano angažirati značajne resurse prije nego što Agencija odobri računovodstvenu dokumentaciju i dokument o metodologiji alokacije. Sukladno navedenom, T-HT-u bi tada preostalo samo tri (3) mjeseca za pripremu regulatornih financijskih izvještaja. To ne bi bilo razumno očekivati i ne bi zadovoljilo "razumno" testiranje. Kao drugo, iz Konzultacijskog dokumenta ne može se jasno vidjeti treba li nacrt RFI-a biti odobren od strane vanjskog revizora. Stoga T-HT zahtijeva pojašnjenje ovog specifičnog pitanja. Ukoliko Agencija zahtijeva reviziju nacrt RFI-a, tada to nije moguće učiniti u roku od tri (3) mjeseca. Normalan (regulatorni) proces revizije bio bi da T-HT prvo pripremi RFI te da ga zatim revizor revidira. Ovakav vremenski slijed procesa također je uvažen i u Konzultacijskom dokumentu. Uobičajeno je da regulatorna revizija traje i po tri (3) mjeseca. Stoga nije moguće da nacrt RFI-a bude i pripremljen i revidiran u tri (3) mjeseca.</p> <p>Na koncu, kako bi se pripremio nacrt RFI-a i nacrt izvještaja o jediničnim troškovima potrebno je primijeniti troškovni model. U ovom trenutku T-HT nema mogućnost dokazivanja troškova kao što se predlaže u Konzultacijskom dokumentu.</p>

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE
	<p>T-HT drži da su dva mjeseca prekratko razdoblje za pripremu službenih dokumenata koji će služiti kao osnova za izradu regulatornih financijskih izvještaja i koje će revizor koristiti pri izradi svoga mišljenja. Navedeno je osobito istinito ako se u obzir uzme da se od T-HT-a zahtijeva priprema regulatornih financijskih izvještaja na osnovi tekućeg troškovnog računovodstva (CCA) i dugoročnog inkrementalnog troška (LRIC).</p> <p>T-HT napominje da u ovom trenutku nema mogućnost pripreme troškovnog modela za računovodstveno razdvajanje. T-HT izjavljuje da nije u mogućnosti kreirati LRIC model u roku od dva mjeseca. LRIC modeli često sadrže nekoliko stotina (homogenih) troškovnih kategorija, desetke individualnih mrežnih komponenti i nekoliko stotina veza između uzročnika troška i iznosa troška (CVR). CVR-i su kompleksni troškovni graničnici koji u potpunosti opisuju sve varijabilne troškove, specifične troškove mrežnih komponenti i sve kombinatorne zajedničke i združene troškove. Nije razumno očekivati da će T-HT biti u mogućnosti razviti cjeloviti opis ovakvog troškovnog modela u samo dva mjeseca.</p> <p>T-HT smatra da bi generiranje nacrt regulatornih financijskih izvještaja i izvještaja o jediničnim troškovima predstavljalo značajan napor za resurse angažirane u procesu regulatornog izvještavanja te smatra da je iznimno teško i nepotrebno paralelno pripremati nacrt i konačne revidirane financijske izvještaje i izvještaje o jediničnim troškovima.</p>
Komentar Agencije	<p>Uvažavajući komentare T-HT- a, Agencija je promijenila vremenski tijek koji se odnosi na pripremu RFI-a kako slijedi:</p> <p>NACRT REGULATORNIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA FINANCIJSKU GODINU KOJA ZAVRŠAVA 31.PROSINCA 2008. SASTAVLJENIH NA TEMELJU HCA/FAC MODELA</p> <ul style="list-style-type: none"> - 31. siječnja 2009. Nacrt računovodstvene dokumentacije (RD) i Dokumenta o metodologiji alokacije (DMA) - T-HT; - 28. veljače 2009. Odgovor na nacrt RD i DMA- Agencija; - 31. ožujka 2009. Konačna verzija RD i DMA- T-HT; - 30. travnja 2009. Odobrenje RD i DMA- Agencija; - 30. rujna 2009. Nacrt regulatornih financijskih izvještaja i izvještaja o jediničnim troškovima. Agencija ne zahtijeva reviziju nacrt regulatornih financijskih izvještaja za godinu koja završava 31. prosinca 2008. Međutim, Agencija predlaže obavljanje revizije kako bi se povećala pouzdanost financijskih informacija u izvještajima- T-HT. - Praćenje procesa implementacije uključivat će nadgledanje aktivnosti T-HT-a definiranih u Planu implementacije HCA/FAC troškovnog računovodstva i računovodstvenog razdvajanja na temelju kvartalnih sastanaka sa T-HT-om i polugodišnjih izvještaja. Prijedlog Plana implementacije će T-HT predati Agenciji do 31. siječnja 2009. nakon čega će se definirati konačna verzija u suradnji sa Agencijom. <p>REGULATORNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ZA FINANCIJSKU GODINU KOJA ZAVRŠAVA 31. PROSINCA 2009.</p>

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE
	<p>SASTAVLJENA NA TEMELJU HCA/FAC MODELA</p> <ul style="list-style-type: none"> - 31. siječnja 2010. Promjene računovodstvene dokumentacije (RD) i Dokumenta o metodologiji alokacije (DMA) - T-HT; - 28. veljače 2010. Odobrenje RD i DMA- Agencija; - 30. lipnja 2010. Revidirani financijski izvještaji i izvještaji o jediničnim troškovima predani Agenciji- T-HT; - 31. srpnja 2010. Javno objavljivanje revidiranih financijskih izvještaja i izvještaja o jediničnim troškovima- T-HT. <p>REGULATORNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI ZA FINACIJSKU GODINU KOJA ZAVRŠAVA 31. PROSINCA 2010. SASTAVLJENA NA TEMELJU LRIC/CCA MODELA</p> <ul style="list-style-type: none"> - 30. svibnja 2009. Nacrt računovodstvene dokumentacije (RD) i Dokumenta o metodologiji alokacije (DMA) - T-HT; - 30. lipnja 2009. Odgovor na nacrt RD i DMA - Agencija; - 31. srpnja 2009. Konačna verzija RD i DMA - T-HT; - 31. kolovoza 2009. Odobrenje RD i DMA - Agencija; - 31. siječnja 2011. Promjene računovodstvene dokumentacije (RD) i Dokumenta o metodologiji alokacije (DMA) - T-HT; - 28. veljače 2011. Odobrenje RD i DMA, završen LRIC/CCA model te dokumentacija modela- Agencija; - 31. ožujka 2011. Nacrt regulatornih financijskih izvještaja i izvještaja o jediničnim troškovima- T-HT; - 30. lipnja 2011. Konačni revidirani financijski izvještaji i izvještaji o jediničnim troškovima predani Agenciji- T-HT; - 31. srpnja 2011. Javno objavljivanje konačnih revidiranih financijskih izvještaja i izvještaja o jediničnim troškovima predani Agenciji- T-HT. - Praćenje procesa implementacije uključivat će nadgledanje aktivnosti T-HT-a definiranih u Planu implementacije LRIC/CCA troškovnog računovodstva i računovodstvenog razdvajanja na temelju kvartalnih sastanaka sa T-HT-om i polugodišnjih izvještaja. Prijedlog Plana implementacije će T-HT predati Agenciji do 30. svibnja 2009. nakon čega će se definirati konačna verzija u suradnji sa Agencijom. <p>REGULATORNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINE NAKON 2010. SASTAVLJENA NA TEMELJU LRIC/CCA MODELA</p> <ul style="list-style-type: none"> - 31. siječnja Promjene računovodstvene dokumentacije (RD) i Dokumenta o metodologiji alokacije (DMA) - T-HT; - 28. veljače Odobrenje RD i DMA za prethodnu godinu- Agencija; - 30. lipnja Revidirani financijski izvještaji i izvještaji o jediničnim troškovima za prethodnu godinu- T-HT; - 31. srpnja Javno objavljivanje konačnih revidiranih financijskih izvještaja i izvještaja o jediničnim troškovima za prethodnu godinu- T-HT.

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE
	<p>Agencija smatra da nacrti regulatornih financijskih izvještaja i izvještaja o jediničnim troškovima služe kao metoda provjere i izbjegavanja neusklađenosti RFI-ja sa regulatornim zahtjevima. Nadalje, T-HT je u komentaru na poglavlje Konzultacijskog dokumenta 3.2.1. napomenuo da „normalan (regulatorni) proces revizije bio bi da T-HT prvo pripremi RFS te da ga zatim revizor revidira. Ovakav vremenski slijed procesa također je uvaženi i u Konzultacijskom dokumentu. Uobičajeno je da regulatorna revizija traje i po tri (3) mjeseca.“ Agencija je dijelom uvažila stajališta T-HT-a te traži nacрте regulatornih financijskih izvještaja i izvještaja o jediničnim troškovima samo u godinama kada se pripremaju RFI-i prvi puta po HCA/FAC, odnosno CCA/LRIC metodologiji (u 2009. g. za financijsku godinu koja završava 31. prosinca 2008. te u 2011.g. za financijsku godinu koja završava 31. prosinca 2010.).</p> <p>Agencija traži od T-HT-a da, za svaku godinu za koju nastanu promjene RD-a i/ili DMA, Agenciji dostavi dokument Utjecaj promjena RD i DMA na regulatorne financijske izvještaje u kojem se detaljno prezentiraju nastale promjene. Navedeni dokument potrebno je dostavljati do 31. siječnja, zajedno sa dokumentom Promjene računovodstvene dokumentacije i dokumenta o metodologiji alokacije. Za financijsku godinu koja završava 31. prosinca 2010. dokument o utjecaju promjena ne mora sadržavati promjene koje se odnose na HCA/FAC u CCA/LRIC metodologiju.</p> <p>Agencija smatra da je postojeći sustav troškovnog računovodstva temeljen na povijesnoj troškovnoj osnovici dobra podloga za izvršenje regulatornih obveza u 2009. i 2010. godini.</p>
3.2.2 Revizija regulatornih financijskih izvještaja - Imenovanje revizora	<p>S obzirom da je glavni korisnik informacija dobivenih računovodstvenim odvajanjem, Agencija smatra da bi trebala sudjelovati u procesu izbora regulatornog revizora na način da zadržava pravo (ne)odobranja istog.</p> <p>Agencija traži od Proglašenog Operatora da je obavijesti o izboru regulatornog revizora i dostavi <i>Ugovor o suradnji</i> s regulatornim revizorom u kojem će se definirati njegove obveze i odgovornosti prema Agenciji, a u skladu sa zahtjevima Hrvatske revizorske komore i to najkasnije 60 dana prije početka revizije.</p>
<i>T-HT odgovor na KD</i>	<p>Naše je mišljenje da je gore navedeno pitanje obveza revizora. Prema postojećem dokumentu T-HT će biti ugovorena strana prema regularnom revizoru, te zato revizor ima obavezu samo prema T-HT-u. Međutim, ukoliko Agencija zahtjeva obavezu od Revizora, mišljenja smo kako bi Agencija trebala potpisati odvojeni ugovor s Revizorom.</p>
<i>Komentar Agencije</i>	<p>Kako bi se osigurala svrha i vremenski tijek regulatorne revizije, dogovorene ugovorom između Proglašenog Operatora i ovlaštenog revizora, u skladu sa principima, metodama, vremenskim rasporedom i računovodstvenim / troškovnim smjernicama određenim u Odluci Agencije, Agencija zahtjeva da T-HT dostavi Ugovor o suradnji najmanje 60 dana prije početka revizije. Budući da T-HT ima obavezu dostavljanja Agenciji Ugovora o suradnji, nije potreban poseban ugovor između Agencije i regulatornog revizora.</p> <p>Agencija želi naglasiti da dostavljanje Ugovora o suradnji značajno povećava transparentnost cijelog postupka te može pomoći u izbjegavanju eventualnih kasnijih poteškoća.</p>

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE
3.2.2 Revizija regulatornih financijskih izvještaja - Zamjena ovlaštenog revizora	Ako postupak revizije ili izvještaj o obavljenoj reviziji nisu obavljeni, odnosno sastavljeni u skladu sa ovim dokumentom, Agencija može odbiti izvještaj i zahtijevati da reviziju obave ovlašteni revizori druge revizorske tvrtke na trošak Proglašenog Operatora.
<i>T-HT odgovor na KD</i>	Mišljenja smo da je gore navedeno pitanje prihvaćanja revizorskog izvještaja. Revizor je neovisna osoba koja je ovlaštena da bude revizor i da izda svoj izvještaj o financijskim izvještajima. Izvještaj revizora je revizorov izvještaj, a on bi trebao istaknuti prema kojim standardima su financijski izvještaji pripremljeni. Izvještaj revizora se ne može odbaciti, samo zato što se jedan od korisnika financijskih izvještaja ne slaže s mišljenjem revizora. Korisnik može tražiti drugo mišljenje ili diskutirati nalaze revizije, ali izvještaj revizora se ne može odbaciti samo zato što se korisnik ne slaže s mišljenjem.
<i>Komentar Agencije</i>	<p>Agencija prihvaća stajalište T-HT-a vezano za (ne)prihvaćanje revizorskog mišljenja. Međutim, ako postupak revizije ili revizorsko mišljenje nisu obavljeni, odnosno sastavljeni u skladu sa Rješenjem, Agencija može zahtijevati da reviziju obave ovlašteni revizori druge revizorske tvrtke na trošak T-HT-a.</p> <p>Revizorski izvještaj odražava rezultate procesa izvršene revizije. U slučaju da revizorsko mišljenje nije u skladu sa zahtjevima postavljenim u Rješenju Agencije i da ga treba mijenjati u smislu forme ili opsega provedene revizije (ne isključivo samog zaključka), Agencija smatra da se te promjene moraju vidjeti i u revizorskim procedurama. Agencija smatra da materijalne promjene u revizorskom izvještaju zahtijevaju ponovnu reviziju. Odgovornost T-HT-a je da podrži postavljene regulatorne zahtjeve.</p>
3.2.2 Revizija regulatornih financijskih izvještaja - Ograničenja ovlaštenog revizora	<p>Ista revizorska tvrtka ne može preuzeti, niti joj Proglašeni Operator može povjeriti obavljanje revizije regulatornih izvještaja ukoliko je navedena revizorska tvrtka u prethodnoj godini više od polovine svojih ukupnih prihoda ostvarila na temelju obavljene revizije financijskih izvještaja istog Proglašenog Operatora.</p> <p>Ista revizorska tvrtka ne može istovremeno, odnosno u istoj godini, obavljati reviziju regulatornih financijskih izvještaja Proglašenog Operatora i pružati konzultantske usluge istom operatoru.</p>
<i>T-HT odgovor na KD</i>	<p>Prvi zahtjev je neuobičajen. Mnogi regulatori dopuštaju istom revizoru obavljanje i statutarne i regulatorne revizije.</p> <p>Drugi zahtjev otvara mogućnost potencijalnih problema prilikom konkurentskih ponuda revizora. Prema veličini i kompleksnosti T-HT-ovog poslovanja, više je nego vjerojatno da će zaposliti dvije ili više revizorskih tvrtki za pružanje nerevizorskih, konzultantskih usluga. Ipak, mišljenja smo, ukoliko to nije sukob interesa, kako neke revizorske tvrtke ponekad mogu koristiti usluge svojih nerevizorskih odjela kako bi poboljšale samu reviziju. To bi bio slučaj kada bi neka revizorska tvrtka, ako smatra da su neka područja rada previše komplicirana, s ciljem generiranja što pouzdanijeg izvještaja za pojedini segment, mogla iskoristiti vlastite specijaliste (konzultante) za taj segment (npr. pregled pozicija poreza).</p> <p>Nadalje, mišljenja smo da je malo revizorskih tvrtki na tržištu koje imaju dovoljno iskustva za reviziju T-HT regulatornih financijskih izvještaja. Zato bi limitiranje izbora zbog pružanja nerevizorskih usluga bilo nepraktično, te bi bilo kontraproduktivno za cjelokupnu kvalitetu revizije i pružanja usluga T-HT-u.</p>

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE
<i>Komentar Agencije</i>	<p>Agencija nije postavila zabranu obavljanja regulatorne i statutarne revizije od strane iste revizorske tvrtke.</p> <p>Kako bi se izbjegao rizik za ovisnost revizora, Agencija zahtijeva da ista revizorska tvrtka ne može preuzeti, niti joj T-HT može povjeriti obavljanje revizije regulatornih financijskih izvještaja ukoliko u tekućoj godini navedena revizorska tvrtka ili njoj povezana društva pojedinačno više od polovine svog prihoda ostvaruju na temelju usluga pruženih T-HT-u i povezanim društvima u Republici Hrvatskoj.</p> <p>Kako bi se izbjegao mogući sukob interesa, Agencija smatra da ista revizorska tvrtka, odnosno njena povezana društva, ne mogu istovremeno, odnosno u istoj godini, obavljati reviziju regulatornih financijskih izvještaja T-HT-a i pružati konzultantske usluge T-HT-u i povezanim društvima.</p>
3.2.2 Revizija regulatornih financijskih izvještaja - Dodatni angažman ovlaštenog revizora	<p>Agencija zadržava pravo kontaktiranja ovlaštenih revizora kako bi razmotrili procedure koje će koristiti prilikom procesa revizije ili o nalazima revizije. U slučaju nejasnoća, Agencija očekuje da će Proglašeni Operator i/ili ovlašteni revizor pružiti sva potrebna dodatna pojašnjenja.</p> <p>Agencija zadržava pravo tražiti od Proglašenog Operatora da zahtjeva od ovlaštenog revizora da provede dodatne aktivnosti kako bi se potvrdio sadržaj regulatornih financijskih izvještaja te da izvijeste Agenciju o istom. Također, Agencija zadržava pravo direktnog odabira ovlaštenog revizora za provođenje dodatne revizije.</p>
<i>T-HT odgovor na KD</i>	<p>Mišljenja smo da niti jedna profesionalna kvalificirana revizorska kuća (regulatorni revizor) ne bi diskutirala svoje procedure prilikom provođenja regulatorne revizije budući da bi to ugrozilo revizorsku neovisnost. Samo materijalni nalazi regulatorne revizije mogu biti predmet diskusije.</p> <p>U pravilu, proces regulatorne revizije nije ništa drugačiji od statutarne revizije. Tvrtka priprema radne financijske izvještaje u skladu s pravilima, politikama, procedurama i uputama. Pravila/upute su određene od regulatornog tijela kao što je Hrvatska revizorska komora ili <i>International Accounting Standards Bord (IASB)</i>.</p> <p>Revizor tada (i) verificira da su izvještaji pripremljeni u skladu s pravilima/uputama (poput tretmana <i>goodwill</i>a ili odgođenih uplata mirovina) i (ii) da ukupni prijavljeni izvještaji potječu iz sistema tvrtke te da nije učinjena nikakva prijevara/zlouporaba.</p> <p>Kada se ustanovi da su svi izvještaji potekli iz sistema tvrtke te da su sva pravila poštovana, revizor daje pozitivno mišljenje o izvještajima.</p> <p>Proces regulatorne revizije je sličan. Razlika je samo u tome da je set pravila i uputa drugačiji, te da se izvori u tvrtkinim sistemima razlikuju.</p> <p>U skladu s time, slažemo se da su pravila/upute u stvari Računovodstveni Dokument i Dokument Atribucijske Metodologije. Budući da ti dokumenti trebaju biti odobreni i potpisani od strane Agencije, u slučaju da regulatorni revizor pruži pozitivno mišljenje, Agencija je dužna prihvatiti revizorsko mišljenje. Znači, pod navedenim uvjetima, Agencija ne može odbiti revizorsko mišljenje.</p> <p>U slučaju da Agencija ne prihvati pozitivno revizorsko mišljenje, tada bi T-HT to interpretirao kao prima facia dokaz da revizor nije uspio izvršiti svoje ugovorne obveze te bi poduzeo mjere protiv revizora na temelju ugovora. T-HT će svoje stajalište vezano za gore</p>

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE
	navedeno jasno istaknuti svim potencijalnim regulatornim revizorima.
<i>Komentar Agencije</i>	Molimo pogledati odgovor na komentar 3.2.2 „Revizija regulatornih financijskih izvještaja - Zamjena ovlaštenog revizora“.
3.2.2.3 Uloga Agencije u procesu regulatorne revizije	Pri procjeni usklađenosti postupka revizije i/ili financijskih izvještaja s ovim dokumentom, odnosno njegove utemeljenosti na stvarnim i objektivnim činjenicama, Agencija može od ovlaštenih revizora zatražiti dodatna obrazloženja.
<i>T-HT odgovor na KD</i>	<p>T-HT je mišljenja da niti jedan profesionalni i kvalificirani (regulatorni) revizor ne bi diskutirao svoje procedure u provođenju regulatorne revizije budući da bi to ugrozilo revizorovu neovisnost. Samo materijalni nalazi regulatorne revizije mogu biti predmet diskusije.</p> <p>Zaključno, Konzultacijski dokument ne spominje ništa vezano za očitovanje Uprave o financijskom izvještaju. Prema Međunarodnom revizijskom standardu 580, Revizor mora pružiti dokaz da je Uprava svjesna prezentacije financijskih izvještaja u skladu s okvirima relevantnog financijskog izvještavanja, te da je odobrila te iste financijske izvještaje.</p>
<i>Komentar Agencije</i>	<p>Kako bi se osiguralo da je regulatorna revizija obavljena u skladu sa principima, metodama, vremenskim rasporedom i računovodstvenim / troškovnim smjernicama određenim u Rješenju Agencije, Agencija mora zadržati pravo traženja dodatnih obrazloženja. Ovo je uobičajena praksa na reguliranim tržištima.</p> <p>U poglavlju Sadržaj regulatornih financijskih izvještaja, računovodstvenih dokumenata i dokumenta o metodologiji alokacije koji se nalazi u poglavlju na stranici 24. Konzultacijskog dokumenta stoji da Regulatorni financijski izvještaji moraju sadržavati Izjavu o odgovornosti Uprave.</p>
3.2.3 Zahtjevi za razinom kvalitete i granulacije računovodstvenih zapisa	<p>Prema razmatranjima u poglavlju 3.2.2., Agencija smatra da bi Proglašeni Operator svoje računovodstvene sustave trebao prilagoditi na način da mogu pružiti informacije o troškovima na temelju povijesnog troškovnog računovodstva (HCA) i/ili ako je propisano na temelju tekućeg troškovnog računovodstva (CCA) /dugoročnog inkrementalnog troška (LRIC), a kako je određeno ovim dokumentom. Također, obveza računovodstvenog odvajanja zahtijeva da se identificiraju svi troškovi, prihodi, imovina i obveze svake pojedine usluge, segmenta i/ili tržišta na koja se primjenjuju regulatorne obveze.</p> <p>Agencija smatra da bi postojeći sustav troškovnog računovodstva/ kontrolinga Proglašenog Operatora trebao podržavati zahtjeve za podacima o prihodima, rashodima, imovini i obvezama na razinama definiranim u ovom dokumentu.</p>
<i>T-HT odgovor na KD</i>	Napominjemo da je Eircomu trebalo 18 mjeseci (svibanj 1999. – studeni 2000.) da pripremi skup RFI-a na temelju HCA – FAC-a koje je ComReg prihvatio. Iako je riječ o istoj količini vremena kao u Konzultacijskom dokumentu, T-HT napominje da je Eircom trebao pripremiti RFI po poslovnim jedinicama, a ne po tržištima. Priprema RFI-a po tržištima znatno je složenija i zahtijeva više vremena nego

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE
	priprema po poslovnim jedinicama.
<i>Komentar Agencije</i>	<p>Ciljevi pristupa koji pripremanje RFI-a bazira na tržištima, a ne na poslovnim jedinicama su sljedeći:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promicanje djelotvorne konkurentnosti, • Reagiranje na tehnološke i tržišne promjene, • Uklanjanje nepotrebne regulacije i pojednostavljenje administrativnih procedura vezanih za regulaciju, • O snaživanje internog tržišta, te • Zaštita potrošača. <p>Korištenje pristupa po tržištima omogućava značajno viši stupanj transparentnosti prilikom istraživanja međusubvencioniranja (transferne usluge) različitih tržišta na kojem posluje operator sa značajnijom tržišnom snagom. Također, omogućena je analiza potencijalnog anti-konkurentskog definiranja cijena kao što su predatorske cijene, regulacija cijena te pritisak na cijene (tzv. <i>price squeeze</i>).</p>
3.2.4 Sadržaj regulatornih financijskih izvještaja, računovodstvenih dokumenata i dokumenta o metodologiji alokacije	Agencija predlaže da Proglašeni Operator Agenciji dostavi financijske informacije navedene u tablici u poglavlju 3.2.3. Konzultacijskog dokumenta.
<i>T-HT odgovor na KD</i>	T-HT je mišljenja da, s obzirom na definirana tržišta u Konzultacijskom dokumentu, potencijalni financijski gubitak izazvan pružanjem USO usluga treba biti prikazan u RFI-u.
<i>Komentar Agencije</i>	Prema europskoj praksi koja se temelji na direktivi „Directive 2002/22/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002”, USO usluge prikazane su zasebno samo po svojim prihodima koji se generiraju iz USO fonda. Prikazivanje troškova zahtijevalo bi izračun u zasebnom modelu, stoga Agencija smatra da nema potrebe za odvojenim prikazivanjem troškova USO usluga u RFI, već će se prikazivati u kategorijama „Ostalo“ za pripadajuće segmente..
3.2.5 Objavljivanje regulatornih financijskih izvještaja	Agencija predlaže objavljivanje RFI-a, računovodstvene dokumentacije i dokumenta o metodologiji alokacije kao što je navedeno u poglavlju 3.2.4 Konzultacijskog dokumenta.

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE
<i>T-HT odgovor na KD</i>	T-HT smatra da će zatraženi financijski izvještaji, Računovodstveni dokument i Dokument o metodologiji alokacije, kako su navedeni u Konzultacijskom dokumentu, otkriti poslovno osjetljive/povjerljive informacije o troškovima i njihovoj strukturi i politici cijena. Objava takvih izvještaja može ugroziti položaj T-HT-a na tržištu.
<i>Komentar Agencije</i>	<p>Agencija je usvojila komentare T-HT-a te neće tražiti da se svi izvještaji i dokumentacija javno objavljuju u obliku u kojem će ih T-HT podnositi Agenciji, uvažavajući poslovno osjetljive/povjerljive informacije. Za potrebe Agencije, T-HT će dostaviti svu dokumentaciju i financijske izvještaje kako je definirano u Konzultacijskom dokumentu.</p> <p>Agencija traži da se javno objave Račun dobiti i gubitka, Izvještaj o prosječnom angažiranom kapitalu, Izvještaje o usklađivanju, Izjavu o odgovornosti Uprave, Revizorsko mišljenje, Računovodstvena dokumentacija te Dokument o metodologiji alokacije, ali na razini detalja koji neće otkriti poslovno osjetljive/povjerljive informacije o troškovima i njihovoj strukturi i politici cijena. Sukladno tome, objavit će se financijski izvještaji koji će sadržavati prihode po tržišnim segmentima, pri čemu se prati europska praksa (5 veleprodajnih i 1 maloprodajno tržište), a troškove samo na agregiranom nivou. Struktura financijskih izvještaja bit će jednaka predlošcima prikazanim u prilogima 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7 Konzultacijskog dokumenta. Računovodstvena dokumentacija te Dokument o metodologiji alokacije objavit će se u obliku koji se odnosi na generalni opis, dok će specifičan opis sustava biti namijenjen samo za potrebe Agencije.</p> <p>Agencija traži od T-HT da javno objavi formu svakog pojedinog izvještaja koji će biti podnesen Agenciji kako bi se zainteresirane strane osigurale da Agencija obavlja regulaciju tržišta na temelju svih relevantnih informacija.</p>
3.3.1 Pohrana računovodstvenih evidencija	Kako bi se omogućile kasnije provjere dokumentacije, Agencija predlaže da Proglašeni Operator arhivira podatke na temelju kojih se pripremaju regulatorni financijski izvještaji sedam godina od zadnjeg dana poslovne godine na koju se odnosi pojedini regulatorni financijski izvještaj.
<i>T-HT odgovor na KD</i>	S obzirom na opseg podataka koje je potrebno arhivirati predloženo razdoblje nije prikladno pa predložimo arhiviranje podataka maksimalno na period od pet godina.
<i>Komentar Agencije</i>	S obzirom da Zakon o računovodstvu propisuje razdoblje arhiviranja za glavnu knjigu 11 godina, a za pomoćne knjige 7 godina, Agencija smatra kako je arhiviranje podataka za pripremu regulatornih financijskih izvještaja na period od sedam godina prihvatljivo.
3.3.2 Dostupnost računovodstvenih zapisa za ad-hoc izvješća	Stav je Agencije da bi Proglašeni Operator, osim redovitih regulatornih financijskih izvještaja Agenciji trebao davati na uvid i tražene računovodstvene podatke na temelju kojih će se provoditi „ad hoc“ analiza.

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE
<i>T-HT odgovor na KD</i>	T-HT smatra da svi upiti i zahtjevi vezani za računovodstveno razdvajanje koji će biti traženi od Agencije trebaju biti navedeni, definirani i izlistani unaprijed u Konzultacijskom dokumentu kako bi se izbjegla potencijalna nerazumijevanja. Također smatramo da je za pripremu ad-hoc zahtjeva potrebno mnogo vremena i internih ljudskih resursa budući da većina navedenih zahtjeva nisu jednostavna izvješća koja su već dostupna unutar T-HT-a. Također nije jasno koliko će T-HT imati vremena za pripremu traženih zahtjeva.
<i>Komentar Agencije</i>	<p>Kao što je definirano u Konzultacijskom dokumentu, Agencija smatra da će pružanje izvještaja na zahtjev biti potrebno za određene slučajeve provjera potencijalnih kršenja obveza. Stupanj detaljnosti izvještaja će ovisiti o okolnostima. Periodične informacije (npr. godišnji izvještaji) trebale bi pružati sveobuhvatnije informacije od izvještaja temeljem određenog zahtjeva.</p> <p>Nadalje, Agencija može zatražiti od T-HT-a ostale detaljnije informacije koje neće biti objavljene. Agencija zahtijeva ove informacije kako bi učinkovitije pratila i osigurala provedbu obveza Proglašenog Operatora, a koje se odnose na troškovnu usmjerenost, povrat troškova i kontrolu cijena. Lista dodatnih informacija u prilogu 7.8 Konzultacijskog dokumenta navedena je kao primjer izvještaja koje Agencija može zahtijevati prilikom praćenja provedbe obveza T-HT-a. Agencija će u svakom zahtjevu za dodatnim informacijama obrazložiti razlog traženja informacija, format izvještaja te vremenski rok do kojeg se izvještaj mora dostaviti Agenciji.</p> <p>Opravdanost ovog zahtjeva Agencije podržana je člankom 15. „Prikupljanje podataka i zaštita tajnosti podataka“ Zakona o elektroničkim komunikacijama u kojem je navedeno da je Agencija ovlaštena pisanim putem zahtijevati od pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju telekomunikacijske usluge i djelatnosti sljedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostavu svih potrebnih podataka i obavijesti, uključujući financijske podatke i klasificirane podatke te podatke koji su određeni poslovnom tajnom, kao i dostavu na uvid svih potrebnih podataka i dokumentacije, • neposredan uvid u poslovne prostorije, pripadajuću infrastrukturu, opremu i druga tehnička sredstva za obavljanje djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga i poštanskih usluga te u poslovne knjige, pismohranu, baze podataka i drugu dokumentaciju, • obavljanje drugih radnja koje Agencija ocijeni potrebnim radi utvrđivanja svih bitnih činjenica u postupku donošenja odluka.
4.7 Minimalni zahtjevi za računovodstveno odvajanje	<p>Agencija preporuča da odvojeni računi trebaju biti pripremljeni za svaku maloprodajnu uslugu, za svaku uslugu unutar veleprodajnog segmenta 3 (veleprodajni (fizički) pristup mrežnoj infrastrukturi uključujući potpuni ili zajednički pristup), te za svaki segment na ostalim veleprodajnim tržištima koja su subjekt regulacije. Agencija je mišljenja da nije dostatno implementirati takve obaveze na razini tržišta, jer je važno obeshrabriti moguće netransparentno međusobno subvencioniranje cijena. Detaljnija lista potrebnih odvojenih računa, prikazana je u poglavlju 7.9. priloga.</p> <p>Agencija predlaže da Proglašeni Operatori pripreme listu svih unutrašnjih i vanjskih veleprodajnih i maloprodajnih usluga koji se podudaraju sa odgovarajućim tržištima, segmentima i uslugama prikazanog u odlomku 7.9 priloga.</p>
<i>T-HT odgovor na KD</i>	Sukladno važećem zakonskom okviru i EU propisima veleprodajni pristup i usluge međusobnog povezivanja su predmet računovodstvenog razdvajanja. T-HT predlaže da se pripreme odvojeni računi samo za usluge pristupa i međusobnog povezivanja. Predatorske cijene se definiraju kao određivanje cijene ispod troška i time povezanim konceptom međusobnog subvencioniranja.

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE
	Definicija nije u potpunosti određena, zato što ne definira (i) koje cjenovne mjere se trebaju koristiti, (ii) koje troškovne mjere se trebaju koristiti, i (iii) koje vremensko razdoblje.
<i>Komentar Agencije</i>	<p>Odvojeni računi za svaku maloprodajnu uslugu, za svaku uslugu unutar veleprodajnog segmenta 3 (veleprodajni (fizički) pristup mrežnoj infrastrukturi uključujući potpuni ili zajednički pristup), te za svaki segment na ostalim veleprodajnim tržištima koja su subjekt regulacije trebaju biti pripremljena na način kako je definirano u petom poglavlju Konzultacijskog dokumenta.</p> <p>Vremensko razdoblje za koje se izvješća pripremaju jest jedna godina, u skladu sa financijskom godinom koja počinje 1. siječnja te završava 31. prosinca.</p> <p>Zahtjev Agencije koji se odnosi na računovodstveno razdvajanje u skladu je sa člankom 57. Zakona o telekomunikacijama, a koji se odnosi na strukturno odvajanje i zasebno obračunavanje. (Vidi odgovor na komentar 2.1)</p>
4.8 Transferne naknade	<p>Agencija smatra da obračun transfernih naknada/cijena treba biti baziran na sljedećim preporukama:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Postojanje jasnih i logičkih objašnjenja za korištenje transfernih naknada s time da je svaka naknada opravdana. Naknade trebaju biti nediskriminirajuće i ujedno bi trebala postojati transparentnost transfernih naknada na odvojenim računima, • Transferne naknade trebale bi biti utvrđene kao umnožak volumena puženih usluga i jediničnih naknada, • Kada je usluga prodana vanjskom ponuđaču, transferna naknada te iste usluge trebala bi biti jednaka cijeni navedenoj u Standardnoj ponudi međusobnog povezivanja (RIO) i Standardnoj ponudi pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji (RUO), će se • Kada je usluga pružena samo interno, transferne naknade za usluge će biti jednake jediničnoj cijeni usluge kao što je prikazano u poglavlju 5 Konzultacijskog dokumenta, te • Potrebno je ostvariti konzistentnost tretiranja transfernih naknada iz godine u godinu. Svaka promjena mora biti konzistentna, transparentna i zadovoljavajuća Agenciji.
<i>T-HT odgovor na KD</i>	<p>T-HT također zbunjuje odnos između transfernih naknada i izvještaja o jediničnim troškovima naveden u Konzultacijskom dokumentu.</p> <p>Tražena osnovica transfernih naknada za veleprodajne usluge na naknade odobrene T-HT-u utvrđene u njegovom RIO-u i RUO-u će se razlikovati od tražene osnovice jediničnih troškova bilo na temelju FAC-a ili LRIC-a ako RIO/RUO naknade same ne budu na temelju FAC-a ili LRIC-a. To će pak dovesti do razlika između izvještaja o transfernim naknadama i izvještaja o jediničnim troškovima.</p> <p>T-HT iznosi da će te razlike stvoriti pomutnju kod trećih strana koje dobiju pristup RFI-ima.</p> <p>T-HT se nije mogao pozvati na nijednu referencu u poglavlju 5. Konzultacijskog dokumenta o tome kako izračunati jedinični trošak interno pruženih usluga. Zato T-HT traži objašnjenje o tome kako izračunati jedinični trošak interno pruženih usluga.</p>
<i>Komentar Agencije</i>	<p>Agencija ne smatra da će eventualna razlika između izvještaja o transfernim naknadama i izvještaja o jediničnim troškovima stvoriti pomutnju kod trećih strana koje dobiju pristup RFI-ima.</p> <p>Agencija naglašava da, kada se neka usluga prodaje i na vanjskom tržištu, transferna naknada treba biti jednaka cijenama navedenim u RIO-u i RUO-u (moguće je postojanje malih razlika obzirom na isključivanje troškova koji se odnose na prodaju usluga na eksternom</p>

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE
	tržištu, kao što su fakturiranje i naplata). Kada se usluga pruža samo interno, transferne naknade za usluge će biti jednake jediničnom trošku usluge, primjenjujući troškovnu osnovicu i računovodstvenu metodologiju kako je za veleprodajna tržišta predloženo u poglavlju 5 Konzultacijskog dokumenta.
5 Prijedlog obveza Proglašenog Operatora vezanih uz troškovno računovodstvo	Agencija smatra da bi se obveza računovodstvenog odvajanja i izračun cijena usluga mora provesti prema uputama navedenim u tablici 5.1 u poglavlju 5 Konzultacijskog dokumenta.
<i>T-HT odgovor na KD</i>	<p>Mišljenje je T-HT-a da u Konzultacijskom dokumentu Agencija nije navela dovoljno razloga zbog kojih smatra da je tekuće troškovno računovodstvo prikladno za T-HT. T-HT vjeruje kako „slijedenje prakse većine nacionalnih regulatornih tijela zemalja EU-a“ samo po sebi nije valjan razlog. Osim toga, europske prakse su različite, pa kako onda predloženu uporabu tekućeg troškovnog računovodstva možemo nazvati slijedenjem Europe?</p> <p>T-HT konkretno traži da Agencija identificira i kvantificira koristi od uporabe CCA nasuprot uporabe povijesnog troškovnog računovodstva (HCA).</p> <p>Kao zaključak, T-HT traži da Agencija navede razloge zbog kojih je uz izvještaj o jediničnim troškovima na osnovi CCA potrebno pripremati i regulatorne izvještaje na osnovi CCA.</p> <p>T-HT smatra da Agencija nije iznijela dovoljno razloga u Konzultacijskom dokumentu kojima bi obrazložila zašto vjeruje da je LRIC primjeren za T-HT. T-HT iznosi da „slijediti praksu drugih regulatora u Europi“ nije samo po sebi valjan razlog. Povrh toga, praksa u Europi je mješovita, pa kako onda predložena upotreba LRIC-a može pratiti Europu? Konkretno, T-HT traži da Agencija navede i kvantificira koristi upotrebe LRIC-a naspram FAC-a, a osobito koja je korist pripreme izvještaja o jediničnim troškovima na temelju LRIC-a.</p>
<i>Komentar Agencije</i>	<p>Agencija smatra da su informacije temeljene na tekućim troškovima prikladnije i svrsishodnije za potrebe donošenja regulatornih odluka na tržištu elektroničkih komunikacija od informacija temeljenih na povijesnom troškovnom računovodstvu. Kako je već navedeno u Konzultacijskom dokumentu, koncept tekućeg troškovnog računovodstva razvijen je da bi se otklonila ograničenja povijesnog troškovnog računovodstva u uvjetima promjenjivih cijena uzrokovanih inflacijom ili drugim razlozima, kao što su tehnološke promjene u slučaju elektroničkih komunikacija.</p> <p>Agencija naglašava da LRIC metodologija omogućava izračun troška pružanja usluga, na temelju troškova koje bi u budućem periodu imao efikasan operator. U tom smislu, upotreba LRIC metodologije osigurava Agenciji mogućnost provjere troškovne orijentiranosti te regulaciju cijena na kapitalno intenzivnom tržištu elektroničkih komunikacija, za koje su na veleprodajnoj razini karakteristični visoki investicijski troškovi kao i dugi vijek trajanja imovine. Ekonomska podloga iza LRIC metodologiju jest da ona identificira raspon u okviru kojeg se cjenovni signal može smatrati prihvatljivim pod pretpostavkom da su zajednički i združeni troškovi potpuno nadoknađeni. Na taj način primjena ove metodologije omogućuje Agenciji primjenu cijena koje destimuliraju neučinkovitost i potiču učinkovito investiranje.</p>

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE																																										
	<p>Agencija ističe da se njen prijedlog zasniva na dugogodišnjem iskustvu regulatornih tijela drugih zemalja kod kojih je, prema javno objavljenim izvještajima, uočen jasan trend uvođenja tekućih troškova kao relevantne troškovne osnovice i LRIC pristupa kao odgovarajuće računovodstvene metodologije. Sažeti podaci o najčešće korištenoj troškovnoj osnovici, te računovodstvenoj metodologiji, sadržani u izvješću ERG-a iz 2008. godine dani su u tablici ispod.</p> <table border="1" data-bbox="521 320 2089 986"> <thead> <tr> <th></th> <th>Prevladavajuća troškovna osnovica</th> <th>Prevladavajuća računovodstvena metodologija</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="3">1. Mjerodavno tržište usluga nepokretnih javnih telefonskih mreža na području Republike Hrvatske</td> </tr> <tr> <td>Tržišni segment: Pristup javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike</td> <td>CCA</td> <td>FAC</td> </tr> <tr> <td>Tržišni segment: Javna govorna usluga koja se pruža na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike</td> <td>CCA</td> <td>FAC</td> </tr> <tr> <td>Tržišni segment: Veleprodajni pristup mrežnoj infrastrukturi (uključujući potpuni i zajednički) na fiksnoj lokaciji</td> <td>CCA</td> <td>LRIC</td> </tr> <tr> <td colspan="3">2. Mjerodavno tržište međusobnog povezivanja na području Republike Hrvatske</td> </tr> <tr> <td>Tržišni segment: Započinjanje (originacija) poziva iz javnih telefonskih mreža koji se pružaju na fiksnoj lokaciji</td> <td>CCA</td> <td>LRIC</td> </tr> <tr> <td>Tržišni segment: Završavanje (terminacija) poziva u određenoj javnoj telefonskoj mreži koji se pružaju na fiksnoj lokaciji</td> <td>CCA</td> <td>LRIC</td> </tr> <tr> <td>Tržišni segment: Prijenos poziva (tranzit) u nepokretnoj javnoj telefonskoj mreži</td> <td>CCA</td> <td>LRIC</td> </tr> <tr> <td>Tržišni segment: Veleprodajni širokopojasni pristup</td> <td>CCA</td> <td>LRIC</td> </tr> <tr> <td colspan="3">3. Mjerodavno tržište iznajmljenih telekomunikacijskih vodova na području Republike Hrvatske</td> </tr> <tr> <td>Tržišni segment: Maloprodaja iznajmljenih vodova</td> <td>HCA</td> <td>FAC</td> </tr> <tr> <td>Tržišni segment: Veleprodajni zaključni segmenti iznajmljenih vodova</td> <td>CCA</td> <td>FAC</td> </tr> <tr> <td>Tržišni segment: Veleprodajni prijenosni segmenti iznajmljenih vodova</td> <td>CCA</td> <td>FAC</td> </tr> </tbody> </table> <p>Pregledom troškovnog modela HT-a, te rezultata u pripadajućim izvještajima u budućem razdoblju i eventualnom izradom vlastitog modela po principu „odozdo prema gore“ („bottom up“), Agencija namjerava kontinuirano obavljati procjenu predloženih rješenja i predlagati eventualne modifikacije i poboljšanja. Naime, prema stajalištu Agencije, da bi se navedene koristi predloženog pristupa koje je Agencija identificirala mogle i kvantificirati, potrebno je prije svega započeti proces računovodstvenog razdvajanja i troškovnog računovodstva.</p> <p>Na kraju, Agencija smatra da su regulatorni izvještaji na CCA osnovi potrebni da bi se mogla procijeniti profitabilnost pružanja pojedinih usluga čija bi cijena trebala biti troškovno orijentirana, odnosno temeljena na CCA jediničnom trošku. Da bi se to moglo učiniti, potrebno je uskladiti troškovnu osnovicu u izračunu jediničnog troška i troškovnu osnovicu u regulatornim izvještajima.</p>		Prevladavajuća troškovna osnovica	Prevladavajuća računovodstvena metodologija	1. Mjerodavno tržište usluga nepokretnih javnih telefonskih mreža na području Republike Hrvatske			Tržišni segment: Pristup javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike	CCA	FAC	Tržišni segment: Javna govorna usluga koja se pruža na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike	CCA	FAC	Tržišni segment: Veleprodajni pristup mrežnoj infrastrukturi (uključujući potpuni i zajednički) na fiksnoj lokaciji	CCA	LRIC	2. Mjerodavno tržište međusobnog povezivanja na području Republike Hrvatske			Tržišni segment: Započinjanje (originacija) poziva iz javnih telefonskih mreža koji se pružaju na fiksnoj lokaciji	CCA	LRIC	Tržišni segment: Završavanje (terminacija) poziva u određenoj javnoj telefonskoj mreži koji se pružaju na fiksnoj lokaciji	CCA	LRIC	Tržišni segment: Prijenos poziva (tranzit) u nepokretnoj javnoj telefonskoj mreži	CCA	LRIC	Tržišni segment: Veleprodajni širokopojasni pristup	CCA	LRIC	3. Mjerodavno tržište iznajmljenih telekomunikacijskih vodova na području Republike Hrvatske			Tržišni segment: Maloprodaja iznajmljenih vodova	HCA	FAC	Tržišni segment: Veleprodajni zaključni segmenti iznajmljenih vodova	CCA	FAC	Tržišni segment: Veleprodajni prijenosni segmenti iznajmljenih vodova	CCA	FAC
	Prevladavajuća troškovna osnovica	Prevladavajuća računovodstvena metodologija																																									
1. Mjerodavno tržište usluga nepokretnih javnih telefonskih mreža na području Republike Hrvatske																																											
Tržišni segment: Pristup javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike	CCA	FAC																																									
Tržišni segment: Javna govorna usluga koja se pruža na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike	CCA	FAC																																									
Tržišni segment: Veleprodajni pristup mrežnoj infrastrukturi (uključujući potpuni i zajednički) na fiksnoj lokaciji	CCA	LRIC																																									
2. Mjerodavno tržište međusobnog povezivanja na području Republike Hrvatske																																											
Tržišni segment: Započinjanje (originacija) poziva iz javnih telefonskih mreža koji se pružaju na fiksnoj lokaciji	CCA	LRIC																																									
Tržišni segment: Završavanje (terminacija) poziva u određenoj javnoj telefonskoj mreži koji se pružaju na fiksnoj lokaciji	CCA	LRIC																																									
Tržišni segment: Prijenos poziva (tranzit) u nepokretnoj javnoj telefonskoj mreži	CCA	LRIC																																									
Tržišni segment: Veleprodajni širokopojasni pristup	CCA	LRIC																																									
3. Mjerodavno tržište iznajmljenih telekomunikacijskih vodova na području Republike Hrvatske																																											
Tržišni segment: Maloprodaja iznajmljenih vodova	HCA	FAC																																									
Tržišni segment: Veleprodajni zaključni segmenti iznajmljenih vodova	CCA	FAC																																									
Tržišni segment: Veleprodajni prijenosni segmenti iznajmljenih vodova	CCA	FAC																																									
6.1.1 Osnovni principi tekućeg troškovnog računovodstva	<p>Agencija predlaže da se pri izračunu tekućeg troška imovine zanemari nadoknativi iznos osim kada je neto trošak zamjene viši od 150% pripadajuće povijesne vrijednosti. Dodatno, Agencija smatra da se u slučaju nekretnina koje operator posjeduje za određivanje tekućeg troška treba koristiti metode izračuna ekonomske vrijednosti i neto prodajne vrijednosti.</p>																																										

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE
<i>T-HT odgovor na KD</i>	T-HT je komentar označio povjerljivim.
<i>Komentar Agencije</i>	Agencija je uzela u obzir iskustvo koje je primijenjeno u jednoj srednjoeuropskoj zemlji te je odlučila da će se primjenjivati stopa od 150%.
<i>T-HT odgovor na KD</i>	Konzultacijski dokument ne pruža daljnji opis računovodstvene dokumentacije niti dokumenta o metodologiji alokacije.
<i>Komentar Agencije</i>	Naputci vezani uz troškovno računovodstvo, a koji moraju biti dokumentirani u opisu Računovodstvene dokumentacije i Dokumentu o metodologiji alokacije nalaze se u poglavlju 6. Konzultacijskog dokumenta. Svrha Konzultacijskog dokumenta nije detaljan opis Računovodstvene dokumentacije i Dokumenta o metodologiji alokacije već opis metodologije koja se primjenjuje prilikom računovodstvenog razdvajanja i troškovnog računovodstva.
6.1.2 Određivanje bruto troška zamjene	<p>Agencija smatra da se procjena vrijednosti primjenom metode indeksacije može provesti za slijedeće vrste imovine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomoćni sustavi i sustavi upravljanja zalihama, • uredska oprema i potrošni materijal, te • računalna i informatička oprema. <p>Uzimajući u obzir prethodne prijedloge vezane uz izbor neto troška zamjene i nadoknadivog iznosa kao metoda izračuna tekućeg troška, Agencija smatra da se procjena vrijednosti primjenom metode potpune procjene vrijednosti treba provesti za sljedeće vrste imovine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kanali i kabeli, • centrale, • transmisijska oprema, te • oprema za napajanje. <p>Zaključno, Agencija predlaže slijedeća pravila pri izboru odgovarajuće metodologije određivanja bruto troška zamjene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Povijesni troškovi se mogu koristiti u slučaju kada: <ul style="list-style-type: none"> - imovina čija se vrijednost procjenjuje ima nisku vrijednost ili kratak vijek trajanja, - imovina nije izložena značajnim promjenama cijena, - nije bilo većih tehnoloških promjena vezanih uz imovinu čija se vrijednost procjenjuje, te - efekt procjene vrijednosti imovine po tekućem trošku ne dostiže granice materijalnosti. • Metoda indeksacije može se koristiti u slučaju kada: <ul style="list-style-type: none"> - nije bilo većih tehnoloških promjena vezanih uz imovinu čija se vrijednost procjenjuje,

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE
	<ul style="list-style-type: none"> - baze podataka i registar dugotrajne imovine operatora pružaju dovoljno točnih informacija o imovini koja je predmet procjene, te - imovina čija se vrijednost procjenjuje je homogena iz aspekta promjene cijena. • Metodu potpune procjene vrijednosti potrebno je koristiti u slučaju: <ul style="list-style-type: none"> - kada imovina čija se vrijednost procjenjuje nije homogena iz aspekta promjene cijena, - kada je kod imovine čija se vrijednost procjenjuje došlo do značajnih tehnoloških promjena, te - kada baze podataka i registar dugotrajne imovine operatora ne pružaju dovoljno točnih informacija o imovini koja je predmet procjene.
<i>T-HT odgovor na KD</i>	T-HT je komentar označio povjerljivim
<i>Komentar Agencije</i>	Agencija naglašava da računovodstveno razdvajanje i troškovno računovodstvo, kako je predloženo u Konzultacijskom dokumentu, imaju za svrhu dobivanje informacija koje Agencija smatra neophodnim za donošenje regulatornih odluka. Pritom, Agencija u Konzultacijskom dokumentu niti na jednom mjestu ne prejudicira niti želi prejudicirati način regulacije cijena.
6.1.3. Moderni ekvivalent imovine	Stajalište Agencije je da sustav troškovnog računovodstva Proglašenog Operatora mora sadržavati specifikaciju tehnologije koja će se koristiti prilikom određivanja MEA-e, a koja će se uzeti u obzir pri definiranju modernih ekvivalenata imovine upotrijebljenih pri procjeni vrijednosti imovine u skladu s CCA metodologijom. Nadalje, izbor pojedinog modernog ekvivalenta imovine treba biti jasno objašnjen i dokumentiran, a u slučaju razlika u funkcionalnosti i iskorištenju između postojeće imovine i njenog modernog ekvivalenta potrebno je izvršiti usklađenje nabavne vrijednosti i operativnih troškova.
<i>T-HT odgovor na KD</i>	<p>T-HT izjavljuje da je jedini opravdani razlog uporabe modernog ekvivalenta imovine (MEA) nedostupnost prvobitne imovine. Budući da imovina više nije dostupna, na raspolaganju nema ni cijene potrebne za revalorizaciju imovine. U tom se smislu T-HT ne slaže s Agencijom kada ona tvrdi da se „prilikom utvrđivanja tekućih troškova potrebno je uzeti u obzir i tehnološke promjene“. T-HT vjeruje da odluka o korištenju MEA valorizacije može biti opravdana samo ukoliko imovina više nije dostupna i stoga u tom trenutku ne postoji cijena koja bi se mogla koristiti za revalorizaciju te imovine.</p> <p>Nadalje, T-HT je mišljenja da CCA i MEA revalorizacije ne podrazumijevaju uporabu (ekvivalentne) imovine najniže cijene. Ovo se posebice odnosi na dobavljače elektroničke opreme. Na primjer, glavni T-HT-ov dobavljač telefonskih centrala je Ericsson, te stoga sve Ericssonove centrale moraju biti revalorizirane prema cijenama Ericssonovih uređaja, a ne, npr. cijenama Alcatelovih uređaja ukoliko su one niže od Ericssonovih.</p> <p>T-HT izjavljuje da je teško izračunati izravno usporedive cijene uređaja različitih dobavljača. Svi proizvođači koriste različite (i složene) mehanizme određivanja cijena.</p>
<i>Komentar Agencije</i>	U Konzultacijskom dokumentu stoji „u slučaju da se postojeća oprema ne može zamijeniti za istovjetnu, trošak zamjene određuje se

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE
	<p>korištenjem bruto troška zamjene modernog ekvivalenta imovine koja je predmet procjene vrijednosti. Isto važi i za imovinu koja se namjerava zamijeniti u okviru definiranog planskog perioda. Agencija smatra da navedeni komentar nije relevantan jer navedeni naputak jasno definira upotrebu MEA-e.</p> <p>Jedna od mogućih ekonomski opravdanih odluka operatora može biti investiranje u imovinu najniže cijene. Ukoliko postoje drugi čimbenici koji opravdavaju kupnju skuplje imovine, tada je dužnost HT-a da Agenciji pruži odgovarajuće objašnjenje upotrebe skuplje imovine.</p>
6.1.5 Očuvanje kapitala	Agencija smatra da bi Proglašeni Operator trebao koristiti FCM kao prikladan koncept očuvanja kapitala.
<i>T-HT odgovor na KD</i>	<p>T-HT također napominje da je opis usklađenja koja se traže u svezi očuvanja financijskog kapitala (FCM) zastario i nepotpun. Na primjer, nema nikakvih smjernica u svezi usklađenja prijave dobiti nastale kao rezultat otpisa dugotrajne materijalne imovine.</p> <p>T-HT vjeruje da su FCM usklađenja opisana u Konzultacijskom dokumentu stara i više od 20 godina, a računovodstveni standardi i složenost bilance operatora u tom su se periodu značajno promijenili.</p> <p>T-HT stoga traži potpuno i suvremeno objašnjenje svih usklađenja potrebnih u svezi FCM-a.</p>
<i>Komentar Agencije</i>	Agencija naglašava da su primjeri i opis usklađenja koja se traže u svezi očuvanja financijskog kapitala u Konzultacijskom dokumentu preuzeti iz ERG-ovih naputaka za primjenu računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva. U tom smislu, svrha Konzultacijskog dokumenta te navedenih primjera nije bila obuhvatiti sve moguće slučajeve kada su potrebna usklađenja u svezi očuvanja financijskog kapitala već dati generalne smjernice i standarde koje Proglašeni Operator treba implementirati. Sukladno naputcima danim u Konzultacijskom dokumentu, obveza je HT-a da u okviru dokumenta „Računovodstvena dokumentacija“ predloži i detaljno razradi vlastite principe, definicije i metode koje će se temeljiti na generalnim smjernicama koje je propisala Agencija.
6.1.5.2. Utjecaj primjene FCM koncepta na formulu troškovnog računovodstva	<p>Primjena FCM koncepta rezultira sljedećom prilagodbom formule navedene u prethodnom poglavlju:</p> $\text{Troškovna osnovica}_t = \text{Opex}_t + \text{PovAmort}_t + \text{DodAmort}_t + \text{WACC} (\text{NRC}_{\text{PR}} + \text{WC}_{\text{PR}}) - \text{HG}_t + \text{UskIVIGlav}_t$ <p>Gdje je:</p> <ul style="list-style-type: none"> PovAmort = Amortizacija temeljena na povijesnom trošku, DodAmort = Dodatna amortizacija (usklađenje za tekuće troškove), NRC_{PR} – Prosječni trošak zamjene, WC_{PR} – Prosječni radni kapital, HG = Kapitalni dobitak/gubitak, i UskIVIGlav= usklađenje vlasničke glavnice.

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE
	Navedena jednadžba predstavlja ukupnu troškovnu osnovicu koju je potrebno nadoknaditi bilo putem naknada za transferne usluge ili prihodom od reguliranih usluga.
<i>T-HT odgovor na KD</i>	T-HT je komentar označio povjerljivim
<i>Komentar Agencije</i>	Agencija smatra da se problem nerealiziranih kapitalnih gubitaka ili dobitaka, odnosno značajnog porasta ili pada vrijednosti imovine prilikom prve revalorizacije može riješiti na način da se prilikom prve revalorizacije uzmu u obzir CCA vrijednosti na početku i na kraju financijske godine koja završava 31.12.2010. Vremenski tijek i dokumenti koje je potrebno pripremiti detaljno su opisani u točki 3.2.1. ovog dokumenta.
6.1.6.4 Potpuno amortizirana imovina	Stajalište Agencije je da se vrijednost potpuno amortizirane imovine ne bi trebala ponovno procjenjivati u okviru tekućeg troškovnog računovodstva, s obzorom da je vrijednost ove imovine već nadoknađena kroz prethodno obračunatu amortizaciju. Tretman potpuno amortizirane imovine potrebno je dokumentirati. Svaki drugačiji pristup od strane Proglašenog Operatora potrebno je obrazložiti i na odgovarajući način dokumentirati.
<i>T-HT odgovor na KD</i>	U slučaju određenog imovinskog razreda MEA može imati duži očekivani životni period nego imovina koju zamjenjuje. U tom slučaju, potpuno amortizirana imovina će se ponovo uvrstiti na završni račun. Dakako, ovo se samo primjenjuje na potpuno amortiziranu imovinu čiji trenutni troškovi zamjene su se povećali u odnosu na izvorni akvizicijski trošak.
<i>Komentar Agencije</i>	Agencija smatra da su troškovi potpuno amortizirane imovine već jednom plaćeni od strane potrošača tijekom razdoblja kada se ista imovina amortizirala. U tom smislu je stajalište Agencije da potpuno amortiziranu imovinu nije potrebno ponovno procjenjivati odnosno uključivati u troškovnu osnovicu za svrhu procjene troškova budućeg razdoblja.
6.4.1.2 Pristup s pogledom u budućnost	Agencija smatra da sustav, odnosno model troškovnog računovodstva treba uzeti u obzir optimalnu mrežu, kao da ona već postoji. To bi značilo da u model ne bi trebali biti uključeni bilo kakvi troškovi prelaska s postojeće na optimalnu telekomunikacijsku mrežu.
<i>T-HT odgovor na KD</i>	T-HT postojeća mrežna arhitektura i topologija su učinkovite. Kao rezultat, nema potrebe poduzimati analizu optimizacije mreža. Ukoliko se Agencija ne slaže sa T-HT-om, na Agenciji je da dokaže da je T-HT mreža neučinkovita.
<i>Komentar Agencije</i>	Pri određivanju mrežne topologije za potrebe troškovnih modela Agencija predlaže primjenu takozvanog geografskog “scorched node” pristupa koji uzima u obzir postojeću mrežnu topologiju, uključujući njene eventualne nesavršenosti. S druge strane, Agencija ima ovlasti provjeriti razinu iskorištenja mrežne opreme i odlučiti da li je ta razina prikladna. U skladu s navedenim, Agencija smatra da je teret dokazivanja optimalne iskorištenosti mrežne opreme i objekata na Proglašenom Operatoru koji treba pružiti opravdanje za postignutu razinu iskorištenja svojih sredstava. Posljedično, ukoliko T-HT dokaže da je njegova mreža efikasna, postupak optimizacije mreže ne bi trebao rezultirati smanjenjem troškovne osnovice.

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE
	Pitanje učinkovitosti T-HT-ove mrežne arhitekture i topologije nije u djelokrugu Konzultacijskog dokumenta već će biti obuhvaćeno pregledom T-HT-ovog LRIC troškovnog modela „odozgo prema dolje“ koji će biti izrađen na temelju naputaka iz Konzultacijskog dokumenta, te naknadnom izradom vlastitog LRIC troškovnog modela „odozdo prema gore“ od strane Agencije.
6.4.2.1 Model na temelju pristupa „odozgo prema dolje“	<p>Agencija predlaže da bi se troškovni model razvijen od strane Proglašenog Operatora trebao temeljiti na principu „odozgo prema dolje“ koji je temeljen na tekućem trošku i dugoročnim inkrementalnim troškovima kako bi se osigurala usklađenost troškova prikazanih u modelu s troškovima prikazanim u financijskim izvještajima operatora.</p> <p>Prilikom razvoja troškovnih modela operatori bi trebali slijediti pristup koji se sastoji od dva glavna koraka ilustrirana na slici 6.2 Konzultacijskog dokumenta. Proglašeni Operatori trebali bi posebno definirati mrežne komponente i prvo izračunati dugoročni inkrementalni trošak pojedine komponente te na temelju ovog izračuna odrediti dugoročni inkrementalni trošak pojedine usluge.</p>
<i>T-HT odgovor na KD</i>	Zbog složenosti T-D modela, T-HT smatra da je prihvatljiviji pristup „odozdo prema gore“.
<i>Komentar Agencije</i>	S obzirom da se troškovni model koristi i u svrhu računovodstvenog razdvajanja, Agencija naglašava da računovodstveno razdvajanje nije moguće provesti primjenom troškovnog modela izrađenog po principu „odozdo prema gore“. Troškovni model izrađen po principu „odozdo prema gore“ može se koristiti za potrebe verifikacije rezultata modela izrađenog po principu „odozgo prema dolje“ te za procjenu troškova veleprodajnih usluga učinkovitog operatora i, u svezi s tim, regulaciju cijena veleprodajnih usluga. U tu svrhu Agencija namjerava izraditi vlastiti model po principu „odozdo prema gore“.
6.4.6 Optimizacija opreme	Agencija smatra da je prilikom izrade troškovnih modela potrebno primjenjivati postupke optimizacije opreme u slučaju kada oni rezultiraju nižim troškovima.
<i>T-HT odgovor na KD</i>	T-HT postojeća mrežna arhitektura i topologija su učinkovite. Ukoliko se Agencija ne slaže sa T-HT-om, na Agenciji je da dokaže da je T-HT mreža neučinkovita.
<i>Komentar Agencije</i>	Molimo pogledati odgovor na komentar 6.4.1.2
6.4.6.1 Učinkovitost opreme	Agencija predlaže da neto prodajna vrijednost poslovnog prostora, koji je postao suvišan zbog uvođenja novih tehnologija, treba biti jednaka nuli, osim u slučaju kada se može utvrditi da postoji ekonomska opravdanost zadržavanja ovakvog neiskorištenog prostora.
<i>T-HT odgovor na KD</i>	T-HT postojeća mrežna arhitektura i topologija su učinkovite. Ukoliko se Agencija ne slaže sa T-HT-om, na Agenciji je da dokaže da je T-HT mreža neučinkovita.
<i>Komentar Agencije</i>	Molimo pogledati odgovor na komentar 6.4.1.2

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE
6.4.6.2 Kapacitet i iskorištenost opreme	<p>Agencija bi trebala provjeriti razinu iskorištenja mrežne opreme i odlučiti je li je ta razina prikladna. U skladu s tim, Agencija smatra da bi Proglašeni Operator trebao opravdati postignutu razinu iskorištenja mreže, te treba formirati usklađenja uzimajući u obzir sljedeće čimbenike:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utjecaj gubitka korisnika (posebice u slučaju razvoja konkurencije), • Potrebu za rastom poslovanja, • Potrebu za nadogradnjom opreme usporedo s razvojem tehnologije, • Potrebu za pružanjem zadovoljavajuće razine usluge, te • Distribuciju, odnosno gustoću broja korisnika na pojedinim lokacijama.
<i>T-HT odgovor na KD</i>	T-HT postojeća mrežna arhitektura i topologija su učinkovite. Ukoliko se Agencija ne slaže sa T-HT-om, na Agenciji je da dokaže da je T-HT mreža neučinkovita.
<i>Komentar Agencije</i>	Molimo pogledati odgovor na komentar 6.4.1.2
6.4.7.1 Troškovne krivulje - definicije	Agencija smatra da se, u slučaju operatora fiksne mreže, minimalna mreža definira kao mreža u kojoj je moguće uspostaviti poziv s bilo kojeg telefona trenutno priključenog na mrežu.
<i>T-HT odgovor na KD</i>	T-HT se ne slaže s Agencijom oko definicije minimalne mreže. T-HT mreža pruža više od govornih telefonskih usluga, i to češće preko integriranih platformi nego razdvojenih platformi. Na primjer, T-HT pristupna mreža pruža širokopoljasno spajanje i iznajmljene linije. Predložena definicija od strane Agencije ne uzima u obzir druge negovorne usluge.
<i>Komentar Agencije</i>	Agencija prihvaća da se u slučaju negovornih usluga minimalna mreža dodatno definira, i to na sličan način kao i u slučaju govornih usluga.
6.4.10 Dodatak za zajedničke troškove	Agencija predlaže da se zajednički troškovi raspodjeljuju primjenom metode jednako proporcionalnog dodatka.
<i>T-HT odgovor na KD</i>	Ukoliko CVR bude izložen ekonomiji obujma, EPMU neće dodati potpune zajedničke i združene troškove. Da bi se zajednički i združeni troškovi dodali, isti moraju biti (re)definirani kao Ukupan trošak umanjen za sumu Inkrementalnih troškova. S obzirom da utjecaj ekonomije obujma pri implementaciji LRIC metodologije i konstrukcije CVR može rezultirati nedostatnim pokrivanjem zajedničkih i združenih troškova, T-HT predlaže drugačiju definiciju zajedničkih i združenih troškova.
<i>Komentar Agencije</i>	Prema shvaćanju Agencije, primjedba T-HT-a odnosi se na mogućnost da metoda jednako proporcionalnog dodatka (eng. Equal

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE
	<p>Proportional Mark-Up - EPMU) ne obuhvati varijabilni dio zajedničkih i združenih troškova. Stajalište je Agencije da bi EPMU metoda trebala obuhvaćati raspodjelu i fiksnih i varijabilnih zajedničkih i združenih troškova. U tom smislu, s obzirom da Konzultacijski dokument ne specificira vrstu zajedničkih i združenih troškova obuhvaćenih raspodjelom prema EPMU metodi, Proglašeni Operator, prilikom primjene EPMU metode, treba uzeti u obzir i fiksne i varijabilne zajedničke i združene troškove. Na temelju dokumenta koji je T-HT je dostavio Agenciji, koji sadrži primjer izračuna združenih i zajedničkih troškova, procjena Agencije je da takva razina detalja nije predmet Rješenja o računovodstvenom razdvajanju i troškovnom računovodstvu, već procesa odobravanja Računovodstvene dokumentacije i Dokumentacije o metodi alokacije.</p>
<p>6.6.2 Zahtjevi vezani uz troškovne modele</p>	<p>Agencija smatra da bi trebala imati potpunu mogućnost pristupa troškovnim modelima Proglašenog Operatora, uključujući pristup u sve dijelove modela, u operatorovim prostorijama. Nadalje, Proglašeni Operator bi trebao omogućiti uvid u sve podatke vezane za modele koje Agencija zatraži.</p> <p>Agencija predlaže da bi troškovni modeli trebali biti revidirani u skladu sa okvirom za regulatorne izvještaje koji je objašnjen u poglavlju 3.2 Konzultacijskog dokumenta.</p>
<p><i>T-HT odgovor na KD</i></p>	<p>Budući da će troškovni model biti provjeren od strane vanjskog revizora, T-HT smatra da će mišljenje vanjskog revizora biti dovoljna osnova za pouzdanost informacija. Također potpuni pristup troškovnom modelu je skup i oduzima puno vremena za obje strane.</p>
<p><i>Komentar Agencije</i></p>	<p>Ne dovodeći u pitanje neovisnost revizora niti revizorsko mišljenje, Agencija ostaje pri stajalištu da bi trebala imati mogućnost potpunog pristupa troškovnim modelima T-HT-a kako bi mogla dobiti detaljnu sliku i razumijevanje modela, njegovih sastavnih komponenti te ulaznih i izlaznih informacija. S obzirom da Agencija predlaže da joj se omogući pristup u operatorovim prostorijama, stajalište je Agencije da to neće izazvati značajnije troškove T-HT-u. U skladu sa zakonskim okvirom, (ZEK, članak 15.), Agencija je ovlaštena zahtijevati od operatora sljedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dostavu svih potrebnih podataka i obavijesti, uključujući financijske podatke i klasificirane podatke te podatke koji su određeni poslovnom tajnom, kao i dostavu na uvid svih potrebnih podataka i dokumentacije, • Neposredan uvid u poslovne prostorije, pripadajuću infrastrukturu, opremu i druga tehnička sredstva za obavljanje djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga i poštanskih usluga te u poslovne knjige, pismohranu, baze podataka i drugu dokumentaciju, te • Obavljanje drugih radnji koje Agencija ocijeni potrebnim radi utvrđivanja svih bitnih činjenica u postupku donošenja Rješenja.
<p>6.7.1. Izračun troška kapitala pomoću metode ponderiranog prosječnog troška kapitala</p>	<p>S obzirom da troškovna osnovica korištena u modelima troškovnog računovodstva ne mora uključivati porez na dobit, Agencija smatra da je pri izračunu ponderiranog prosječnog troška kapitala potrebno primijeniti niže prikazanu formulu:</p> $WACC = \frac{E}{E+D} r_E + \frac{D}{E+D} \times r_D + r_E \times \frac{E}{E+D} \times \frac{t_C}{1-t_C}$

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE
<i>T-HT odgovor na KD</i>	T-HT je komentar označio povjerljivim
<i>Komentar Agencije</i>	Agencija će uzeti u obzir prijedlog ukoliko T-HT dokaže opravdanost korištenja diferenciranog WACC-a u dokumentaciji koja će sadržavati metodologiju i prijedlog WACC-a. T-HT je do 31.siječnja.2009. u okviru računovodstvene dokumentacije obavezan dostaviti Agenciji metodologiju i prijedlog WACC iznosa za potrebe regulatornog izvješćivanja u 2008. godini.
<i>T-HT odgovor na KD</i>	T-HT je komentar označio povjerljivim
<i>Komentar Agencije</i>	Agencija smatra da je premija na rizik zemlje uključena u izračun troška kapitala putem prinosa na bezrizično ulaganje koji se treba temeljiti na prinosu na državne obveznice. Prema stajalištu Agencije, u prinos na državne obveznice je po definiciji uključena premija na rizik zemlje.
6.7.2 Omjer zaduženosti	Uzimajući u obzir prednosti i nedostatke svake metode, Agencija predlaže korištenje metode optimalnog ili učinkovitog omjera zaduženosti.
<i>T-HT odgovor na KD</i>	T-HT je komentar označio povjerljivim.
<i>Komentar Agencije</i>	<p>U načelu, Agencija smatra da se WACC treba temeljiti na optimalnoj strukturi kapitala tijekom budućeg razdoblja regulacije, nasuprot postojećoj strukturi kapitala Proglašenog Operatora. Agencija temelji svoje stajalište na činjenici da trenutna struktura kapitala Proglašenog Operatora ne mora nužno reflektirati strukturu kapitala koja će prevladavati u budućem razdoblju, što znači da trenutni omjer zaduženosti može znatno odstupati od dugoročnog omjera zaduženosti. Nadalje, WACC koji se koristi u regulatorne svrhe služi da bi se Proglašenom Operatoru omogućio razuman povrat na uloženi kapital, a u skladu s načelom troškovne orijentacije cijena koje se temelje na troškovima "učinkovitog operatora", što podrazumijeva optimalni, a ne trenutni omjer zaduženosti.</p> <p>Agencija naglašava da dostupni podaci ukazuju da je prosječni omjer zaduženosti u zemljama članicama ERG-a 44.2%, te se kreće u rasponu od 10% do 70%. Nadalje, pregledom uobičajene prakse regulatora u europskim zemljama može se uočiti jasna opredijeljenost za primjenu optimalnog omjera zaduženosti. Naime, prema javno objavljenim podacima 59% članica ERG-a primjenjuju optimalni omjer zaduženosti. Također, Agencija naglašava da je u većini europskih zemalja koje primjenjuju stvarni omjer zaduženosti, iznos omjera zaduženosti približno jednak iznosu omjera zaduženosti u zemljama koje primjenjuju optimalni omjer zaduženosti, kao na primjeru Ofcom-a, odnosno BT-a čiji je omjer zaduženosti prema dostupnim podacima 33%.</p> <p>T-HT može dostaviti prijedlog, odnosno obrazloženje potrebnog usklađenja angažiranog kapitala u okviru Računovodstvene dokumentacije koja će između ostalog sadržavati metodologiju i prijedlog WACC-a, a koju je T-HT obavezan dostaviti Agenciji do 31.siječnja.2009.</p>

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE
6.7.3 Cijena dioničarskog kapitala	Agencija smatra da je CAPM metoda trenutno najprikladnija metoda za izračun cijene dioničarskog kapitala na temelju njene teoretske vrijednosti, dugogodišnje prakse korištenja te dostupnosti podataka potrebnih za implementaciju. Pored toga, Agencija je svjesna da postoji potreba za manjim prilagodbama CAPM metode s obzirom da Hrvatska spada u kategoriju zemalja sa tržištem u razvoju.
<i>T-HT odgovor na KD</i>	T-HT je komentar označio povjerljivim.
<i>Komentar Agencije</i>	Stajalište je Agencije da je CAPM metoda najpraktičnija za primjenu u ovom slučaju. Usprkos određenim nedostacima, CAPM metoda je najčešće korištena metoda za procjenu cijene dioničarskog kapitala te će rezultati primjene ove metode biti lako usporedivi s rezultatima u drugim europskim zemljama. Nadalje, IRG podupire upotrebu CAPM metode zbog njene relativno jednostavne implementacije i široke upotrebe od strane regulatora. Prema saznanjima Agencije, model rastuće dividende nije niti približno uobičajen u primjeni kod regulatora u Europi u odnosu na CAPM, te bi njegovi rezultati bili teško usporedivi. Iz navedenih razloga, te prema javno objavljenim podacima, CAPM metoda daleko se najviše koristi pri određivanju cijene dioničarskog kapitala.
<i>T-HT odgovor na KD</i>	T-HT je komentar označio povjerljivim.
<i>Komentar Agencije</i>	Agencija predlaže T-HT-u da uzme u obzir i obrazloži sve faktore za koje smatra da utječu na trošak kapitala u dokumentaciji koja će sadržavati metodologiju i prijedlog WACC-a. T-HT je do 31.1.2009. obvezan u sklopu Računovodstvene dokumentacije dostaviti Agenciji metodologiju i prijedlog WACC iznosa za potrebe regulatornog izvještavanja za fiskalnu godinu koja završava s 31.12.2008.
6.7.3.2 Dijelovi CAPM jednadžbe koje je potrebno odrediti	<p>S obzirom na dostupne informacije, Agencija predlaže korištenje Metode 2, prema kojoj se državne obveznice denominirane u stranoj valuti usklađuju s obzirom na rizik države, te učinke promjene tečaja i rok dospjeća obveznica.</p> <p>Agencija smatra da bi odgovarajući rok dospjeća državnih obveznica na temelju kojih se određuje prinos na bezrizično ulaganje trebao biti 10 godina. Pored toga, ovaj period smatra se odgovarajućim i od strane drugih europskih regulatornih tijela.</p> <p>Pri definiranju prinosa na bezrizično ulaganje potrebno je uzeti u obzir na kojoj troškovnoj osnovici se temelji troškovni model. U slučaju povijesnog troška, Agencija predlaže da se u obzir uzmu prosječni prinosi na bezrizična ulaganja tijekom promatranog povijesnog razdoblja.</p> <p>Agencija smatra da Hrvatsko tržište kapitala nije dovoljno veliko i likvidno i da je premlado za suvislu procjenu premije za rizik tržišta. Agencija stoga predlaže da se za potrebe određivanja premije za rizik tržišta koriste međunarodne usporedbene vrijednosti dobivene iz priznatih međunarodnih financijskih izvještaja kao što su studija autora Dimson, Marsh i Staunton .</p> <p>Agencija smatra da bi bilo prikladno koristiti “odozdo prema gore” metodologiju putem korištenja usporedbenih vrijednosti. Međunarodne usporedbene vrijednosti mogu se koristiti za izračun približne vrijednosti Beta koeficijenta. Agencija želi pritom staviti naglasak na pažljivu selekciju kompanija koje će se koristiti za usporedne vrijednosti kako bi se osiguralo da takve kompanije odražavaju odgovarajuću razinu rizika.</p>

REFERENCA	PRIJEDLOG AGENCIJE, ODGOVOR T-HT-a I KOMENTARI AGENCIJE
<i>T-HT odgovor na KD</i>	T-HT je komentar označio povjerljivim.
<i>Komentar Agencije</i>	<p>Agencija smatra da državne obveznice denominirane u kunama usklađene prema prijedlogu u Konzultacijskom dokumentu predstavljaju najbolju osnovu za procjenu prinosa na bezrizično ulaganje. Načelno, rok dospijea ovih obveznica trebao bi se što više podudarati s prosječnim životnim vijekom imovine u koju se investira. Nadalje, Agencija smatra da se prinos na bezrizično ulaganje treba temeljiti na stabilnoj procjeni. Obveznice s kraćim rokom dospijea u pravilu su volatilnije od obveznica s dužim rokom dospijea, što govori u prilog izboru obveznice s dužim rokom dospijea. S druge strane, kod obveznica s izuzetno dugim rokom dospijea postoji rizik da je u njihov prinos ukalkulirana premija zbog rizika inflacije, koja ne bi smjela biti uključena u WACC. Slijedeći navedeno, procjena je Agencije da državne obveznice s rokom dospijea od 10 godina predstavljaju najbolju osnovu za određivanje prinosa na bezrizično ulaganje. Prema javno objavljenim podacima, 72% zemalja članica ERG-a koristi obveznice sa dospijecom od 10 godina.</p> <p>Agencija smatra da je metoda upotrebe usporednih vrijednosti ili benchmarking, transparentna metoda koja dopušta razumne usporedbe. Odstupanje standardnog iznosa beta faktora u slučaju korištenja benchmarking metode je nisko u usporedbi sa beta faktorom specifičnim za tvrtku. Korištenje standardnog beta faktora rezultirat će manjim fluktuacijama beta faktora.</p>

U gore navedenim komentarima korištene su sljedeće kratice:

<i>Kratika</i>	<i>Hrvatski pojam</i>	<i>Engleski pojam</i>
CAPM	Model procjenjivanja kapitalne imovine	Capital asset pricing model
CCA	Tekuće troškovno računovodstvo	Current Cost Accounting
CVR	Međuzavisnost između vrijednosti troškova i uzroka troškova-troškovne krivulje	Cost volume relationship
DMA	Dokument o metodologiji alokacije	Attribution methodology document
DodAmort	Dodatna amortizacija	Supplementary depreciation
EPMU	Ekvi-proporcionalno povećanje cijene	Equal proportionate mark-up
ERG	Europska regulatorna organizacija	European Regulators Group
FAC	Potpuno raspodijeljeni trošak	Fully Attributed Costs
FC	Fiksni troškovi	Fixed costs
FCM	Održavanje financijskog kapitala	Financial Capital Maintenance
Agencija	Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije	Croatian Post and Electronic Communication Agency
HCA	Računovodstvo povijesnih troškova	Historical Cost Accounting
HG	Kapitalni dobitak/gubitak	Holding gain/loss
IASB	Odbor za međunarodne računovodstvene standarde	International Accounting Standards Board
IC	Međupovezivanje	Interconnection
MSFI	Međunarodni standardi financijskog izvještavanja	International Financial Reporting Standards
IRG	Nezavisna regulatorna organizacija	Independent Regulators Group

LRIC	Dugoročni inkrementalni trošak	Long-run incremental cost
MEA	Moderni ekvivalent imovine	Modern Equivalent Asset
NRC	Neto trošak zamjene	Non-Recurring Cost
OPEX	Operativni troškovi	Operational Expenditure
PovAmort	Amortizacija temeljena na povijesnom trošku	Historic depreciation
RD	Računovodstvena dokumentacija	Accounting document
RFI	Regulatorna financijska izvješća	Regulatory financial statements
RIO	Standardna ponuda međusobnog povezivanja	Reference interconnection offer
RUO	Standardna ponuda pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji	Reference interconnection offer
T-D	"odozgo prema dolje"	Top-Down
T-HT	HT- Hrvatske telekomunikacije d.d.	Croatian Telecom
UskIVIGlav	Usklađenje vlasničke glavnice	Adjustments to Shareholders' Funds
USO	Univerzalna usluga	Universal Service Obligation
WACC	Ponderirana prosječna cijena kapitala	Weighted average cost of capital
WC	Radni kapital	Working capital
ZOT	Zakon o telekomunikacijama	Telecommunication Act
ZEK	Zakon o elektroničkim komunikacijama	Electronic communication act